

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Dumineca.

Pretul abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anu lu XLI

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 90.

Dumineca, 24/12 Novembre

1878.

Actulu alu doilea.

Brasiovu, 23 Novembre 1878.

Diplomatii sunt éراسi in mare activitate. Depesiele si notele se gramadescu din nou pe mesele ministrilor de esterne. Actulu alu doilea alu dramei saugeróse orientale se incepe. Paus'a a fostu scurta, ea a tienutu numai atata timpu, catu i-a trebuitu Russei spre a se reculege puçinu dupa luptele ce le-a avutu cu turcii. In momentul de faça se observa o miscare extraordinara dupa culise. Publiculu european astépta cu nerabdare se se redice cortin'a. Ce tablou i se va infaçisia?

Presedintele cabinetului ungurescu isi dase deunadile multa silintia de a documentá, ca tractatulu din Berlinu contine modificari insemnate ale pazei dela St. Stefano, tóte in defavorulu planurilor russe. Europ'a — dise elu cu alte cuvinte — a invinsu la Berlinu asupra Russei. Nu scimu, déca s'a aflu vreunulu in diet'a ungara, care se créda in adeveru, ca Russi'a a fostu invinsa la Congressu, dér' amu dori cá pe viitoriu se nu se dica din contra, ca Europ'a nu a potutu face Russei unu serviciu mai mare, decatu a fostu incheierea acelu tractatu.

Voindu a trage o paralela, nu intre tractatulu dela St. Stefano si celu dela Berlinu, ci intre situatiunea, in care se afla Russi'a inainte de resbelu si intre aceea, in care se afla astadi, amu ajunge la unu resultatu cu totulu diferitu de alu d-lui Tisza. Atunci Russi'a cu tóta increderea, ce-o avea in fortiele sale, inca nu sciea, cumu voru se cada sortii resbelului -- cu tóte aceste ia succesu a paralisá formarea unei coalitiuni europene, a trecutulu Prutulu si Dunarea si a nimicitu cu ajutorulu dorobantilor poterea armata a Turciei. Astadi Russi'a are c'unu inamicu puternicu mai puçinu, Turci'a e trantita la pamentu si in dóg'a mortii, altu rivalu puternicu alu ei, Austro-Ungari'a e angagiata in Bosni'a si libertatea actiunei sale este mai multu séu mai puçinu restrensa, in fine celu mai mare antagonu alu imperatiei Tiarului, Angli'a, se vede acuma incurcata intr'unu resbelu asiaticu, care póte luá dimensiuni din cele mai grave, — dealmintrea lucrurile au remasu totu cumu au fostu, nu s'a aflu inca nici macaru simburile unei coalitiuni apusane in contra Russei. Europ'a esista in teoria, in articulele diuarielor, in cuventarile bombastice din parlamentele diferitelor state, in praca inse vointi'a Europei presente se conduce inca neintreruptu dela St. Petersburg si Berlinu. Dér' Russi'a se mai bucura de unu avantaju fórté insemnatu. Ea cu totu tractatulu dela Berlinu continua a ocupá provinciile turcesci pana la portile Constantinoplei.

Nu mai incape indoiéla, ca Russi'a se afla astadi intr'o situatiune si mai favorabila, cá in primavér'a anului 1877. De aceea se pare, ca diplomatii dela Livadi'a au decisu se nu mai sté pe locu, ci se duca oper'a inceputa la finitu. Ei'si dau acuma mari silintie de a dovedi diferitelor cabinete europene, ca Turci'a nu e capabila nici a vegetá mai multu, cu atatu mai puçinu a esecutá otarile Congressului dela Berlinu. Insurectiunea din Macedoni'a, iritatiunea ce domnesce la tóte popórele chrestine sunt nisce argumente puternice, de cari se scie folosi fórté bine diplomatia russeca. Scopulu ce'lu urmasesce e clar: ea voiesce consimtiementulu cabinetelor la prelungirea ocupatiunei russe.

Missiunea comitelul Siuvalov e negresitu destinata pentru a fabricá unu nouu compromisu european in sensulu dorintiei marilor cancelari nordici. Nu se scie inca nimica despre rezultatele acestei missiuni. Scirea ce amu adus'o inse in numerulu trecutulu despre not'a, ce a adressat'o Russi'a guvernului romanu, cerendu inchaierea unei noue conventiuni, care se garanteze liber'a trecere a ostirilor sale prin Dobrogea, se adeveresce din mai

multe parti. Judecandu dupa unu articulu alu „Romanului, ce'lu reproducemu mai la vale si care anuncia, ca romani voru luá in posesiunde Dobrogea inca in cursulu septemanei acesteia, amu poté crede, ca a succesu a aplóna diferinti'a din nou escata intre Russi'a si Romani'a.

In orice casu nu potemu suprimá neincrederea ce trebuie se-o avemu in demersurile Russei. Un'a din minele ce le-a pusu diplomatia russeca e aprópe se esplodeze. Telegrafulu anuncia, ca emirulu din Afganistanu nu a respunsu la ultimatulu Angliei. Resbelulu asiaticu anglo-afganu, tiesutu de intrig'a russeca, a isbucnitú póte precandu scriemu aceste. Actulu alu doilea se incepe.

Generalulu Türr despre cris'a orientala.

Budapest'a, 18 Nov. 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Generalulu Stefanu Türr a tienutu eri in sal'a redutei o conferintia despre cris'a orientala. Inainte de tóte a atrasu atentiunea ascultatorilor asupra calamitatii economice ce resulta din redicarea tarifelor in Germani'a, pentru monarchi'a nóstra, care nu póte concurá cu Statele Americane, Russi'a si Romani'a in privinti'a esportului granelor, de óre-ce calile ferate sunt pré scumpe si aceste tieri situate langa mare potu esportá granele mai eftinu pe apa in tierile apusene ale Europei. Gen. Türr propune infiintarea unui canalu intre Dunare si Marea Adriatic'a precumu si o linia ferata pana la cutare portu din Dalmati'a, cá astfelu esportulu monarchiei pe apa se fia usiuratu. Apoi trece la fasele crizei orientali si dice, ca Turci'a a facutu mare reu, ca n'a esecutatu stipulatiunile tractatului de Paris in privinti'a ameliorarii sórtei crestinelor, ca-ci déca facea asta, Russi'a n'ar' fi avutu ocaziune a se amestecá cu arm'a in afacerile interne ale imperiului otomanu. Spune, ca Turci'a crediéndu, ca esistint'a s'a e de interesu european, n'a vrutu se intieléga sfaturile ce i s'au datu din tóte partile pentru introducerea reformelor adeverate. Amicitia unguresca-turcesca a fostu totdeauna vorba góla, ca-ci turcii, deosebiti prin religiune de tóte natiunile crestine din Orientu, n'au avutu simtiu niciodata pentru o atare amicitia ori aliantia; ci ei au speratu bine numai dela Allah si din certele poterilor mari europene. Nu esto de miratu, ca popórele din Balcani s'au aliatu cu Russi'a, ca-ci celu asupritu si necajitu se aliéza si cu satan'a pentru a scapá de tirania. Luptele mohamedanilor bosniaci sunt numai o aperare propria a beiloru; acestia pentru privilegiile lor s'ar' fi resculatu in contra ori carui guvernulu si chiar' in contra Pórtéi, ca-ci n'au voitu se scie de desrobirea tieraniloru.

Vediendu, ca Russi'a intarita si reculésa dupa resbelulu din Crime'a, va cautá ocaziunea binevenita de a se amestecá in afacerile Turciei pentru a-si asecurá simpathi'a popórelor subjugate si a-si ajunge scopurile, la cari tinde mai bine de unu seclu, gen. Türr amblandu prin Constantinopolu a recomandatú marelui viziru, cá se introduca reforme, se dé autonomia interna provinciilor crestine, pentru cá poporatiunea se nu alerge in braçiele Russei. Marele viziru insusi a recunoscutu acésta necesitate, dér' i-a respunsu: „Asia ceva n'am cutezantia a recomená Sultanului!“ A amblatu pela ambasadori, singuru celu francesu a fostu si elu animatu de acésta necesitate, celu anglesu si austriacu s'au multiamitu cu starea actuala.

Ce e dér' de facutu dupa faptele impiinite? Intréba gen. Türr, — monarchi'a nóstra trebuie se se întórca la politic'a traditionala. Sute de ani amu luptatu impreuna cu romani si serbi in contra invasiunilor tataré si turcesci, sute de ani amu aparatu esistenti'a nóstra si a acestor popóre si si prin noi civilisatiunea crestina.

Numai intr'unu anu amu statu cu ei in resbelu, in anulu 1848 si atunci nu din vin'a nóstra, nu din vin'a lóru, ci pentru-ca ne-a imparechiatu guvernulu vienesu, carele a socotitu, ca numai asia póte domni asupra nóstra. „Divide et impera“ a fostu program'a interna. Subjugarea nemtilor si a italianilor fu scopulu in afara. Traditiunile politicele nóstre orientale de a protegiá popórele crestine, le-amu datu uitarii, si Russi'a ne-a luatú pe dinainte. Missiunea nóstra voiesce a-o indepliní ea. Noi maghiarii avemu o gresiéla ce nu ni se póte iertá. Cunóscemu tierile occidentali, Vien'a, Parisulu, Londr'a, pana si Americ'a; dér' ve intrebu stimati ascultatori, cine dintre Dvóstre si-a luatú ostenél'a a merge pana la Bucuresci, cá se cunósca pe romani? cine a fostu la Belgradu, Cetinje ori numai si pana in Zagrabia, cá se véda pe serbi si croati? Asia nu pote fi intre noi amicitia, ca-ci inainte de tóte trebuie se ne cunóscemu. Russi'a cu resbelele sale in contra turcilor a usielatu nu odata pe serbi si romani. Chiaru acuma amu vediutu, cum tractéza pe bulgari cá pe copii dulci, ér' pe romani, pe serbi si montenegrini 'i tractéza, cá o mama mastera. Odata monarchi'a nostra intielésa cu romani si cu popórele din Balcani, Russi'a nu póte strabate in Orientu. Ca-ci Orientulu este alu nostru, alu natiunilor mici. Se primimu, dér' de sorori pe nouele tieri independente, ca-ci altfelu cu totii trebuie se scapatamu. — Generalulu terminéza cu rogare cá publiculu ascultatoriu, ce erá la 200—300 in numeru, se latiésca aceste idei printre connationalii maghiari, pentru-ca altu remediú de scapare indesiertu voru cautá.

Mai trebuieá, cá dlu vorbitoriu se aduca aminte publiculu seu, compusu din cei mai inteligenti barbati ai maghiarilor, precumu Haynald, archiepiscopulu de Calocsa, deputati, functionari, diurnalisti, cá de aci inainte maghiarii in politic'a interna se nu imiteze moravurile turcesci, ca-ci déca voru continuá totu pe calea vechia, nimeni nu va poté scapá Ungari'a de sórtea Turciei. Dér' póte maghiarii nostri, cari incepu a se imbandí, voru revení mai tardiu la ideile de adeverata ecuitate si dreptate. Déca nu, — romani si serbi 'si-voru face socotél'a fara de fratii nostri maghiari.

Delimitarea si ocuparea Dobrogei.

Cetimu in „Romanulu“ de Vineri 10/22 Nov.:

In cursulu acestei septemani se va seversí, dupa catu scimu, unulu din faptele cele mai importante ale istoriei nationale contemporane. Dobrogea va fi luata in posesiune.

Comisiunea europeana de delimitare si-a terminatu lucrarea la faça locului: delegatii Romaniei pe langa acésta comisiune si anume: dnii colonelu Slanicénu, St. Falcoianu si Eraclie Arionu, impreuna cu d. Mihailu Ferichidi, s'au si intorsu de doue dile in Bucuresci. Domnialoru s'au achitatu de delicat'a misiune ce le-a festu incredintata cu unu succesu mai pe susu de ori ce laude.

Delimitarea s'a facutu astfelu, cumu era dreptulu Romaniei si dupa cumu prescria tractatulu dela Berlinu. Totdeodata, multiamita capacitatii si dibaciei delegatiunilor guvernului, reprezentantii poterilor au plecatu plini de cele mai bune impressiuni despre tiera si despre ómenii nostri.

Printr'o fericita folosire de órecare temeri de bande armate manifestate de comisariulu Russei, pana si escort'a comisiunii europene a fostu compusa din calarasi romani si multe din inlesnirile unei grele caletorii printr'o tiera inca barbara au fostu procurate de guvernulu romanu, de si peste Dunare rusii erau inca singuri stapani.

Punctulu — fruntarie a Dobrogei la Dunare a fostu fisatu chiaru la marginea Silistrei, dé órece mai in josu era peste potintia a se pote gasí unu punctu, unde se se póta stabili o co-

municare sicură între ambele țări; astfel jumătate din tabelele Silistrei sunt situate pe teritoriul României. Comisiunea de delimitare fiindu-nevoită, din cauză a naturii tereniului, se se apropie mai mult de Silistria de catu o permitea, după opinia ei, tratatul de la Berlin, s'au acordat Bulgariei compensari mai înainte pe linia frontierei; afara de aceste compensari, s'a ținut linia dreaptă de la Silistria până la Mare, în jos de Mangalia.

Acosta lucrare de delimitare la fața locului fiindu-acum terminată, ocuparea de către trupele și autoritățile române va urma de îndată. Aflăm, ca mare, M. S. Domnitorul va pleca la Braila, spre a trece în revista trupele de ocupație, și poimane, 11 Noiembrie, trecerea se va face pe la trei puncte. Poporatiunea Dobrogei aștepta de multu timp cu cea mai mare bucurie și cu cea mai mare nerăbdare pe soldații și autoritățile noastre. Pregătiri de primire splendidă se facu-neînțetate și de bună seamă, deca luarea în stăpanire a Dobrogei va întinși orecare dificultate, acestea nu voru veni de locu din partea poporatiunilor locale. Niciodată provinciă n'a vedutu cu mai mare fericire deslăpirea ei de unu stat și aneșarea ei către altu stat. Pentru noi acosta este unu mai mare triumf de catu cea mai strălucită victorie dobândită cu armă în mână. Ea atestă rangulu ce 'lu are România în Oriente și încrederea și stimă ce inspiră națiunea română în afara.

Organizațiunea imperiului otoman.

Totii doctorii din toate partile au alergat cu luminile lor organizatorice la Constantinopol și voru cu orice preț să scoale imperiul otomanilor din dăgă mortii, voru să galvanizeze încă odată cadavrul turcescu. Asia ne aduce diariulu „Pester Lloyd“ unu proiectu de organizație engleză, pe care 'lu reproducem și noi, că se cunoșca și cetitorii noștri atatu instituțiile turcesce cele vechi, compuse din legi bisericesci, din legi civile și din ordinațiuni patente și emise ale pașahilor, catu și organizațiunea cea nouă, proiectată. Eta cumu se pronunța foia numită:

„Mai deunadi amu desfășuratu bazele despre reformă organismului statului turcescu, cumu l'au combinat Anglia cu Turcia; astadi vomu lamuri și detaliurile acestei opere însemnate. Mesură cea d'antăia și cea mai mare, care în reformă statului turcescu ar produce egalitatea civilă între totii locuitorii imperiului otoman, este perfectă despărțire a legilor eclesiastice de dreptulu (profan) mirenescu. Acosta despărțire se pôte realiza ușor. Codificatiunea dreptului turcescu e operă uei muncă de mai multe secole, se începe de la întemeierea imperiului otoman în Europă. Încă sub Suleiman I termină întieptulu Sieic Ibrahim-el-Halebi operă aceea, care cuprinde legislațiunea Koranului, a tradițiilor sacre, și comentarele carturarilor celor mari ai Islamului și se numește „Multecă“. Acosta este legea eclesiastică, „Sieriaculu“ codificatu. Totuși gloriosulu sultanu adăuse la acosta lege codicele seu împreună cu alte legi mirenesce, și anume legile lui Mahomet II și acosta formă basă „Canunulu“, a codicelui civil și politic, care avea catu se atinge de dreptu totu acea putere că și „Sieriaculu“ și la care adăuseră mai tardiu sultanii și alte decrete. Astfel se potu privi că continuatiuni și că amplificatiuni ale Canunului Hatisierifele sultanului Mahmut II din anul 1839, Hahumaiumul lui Abdul Megid din 1856, legea penală din 1840, legea comercială din 1850.

Problemă cea d'antăia este d'erspărțirea „Sieriacului“ a legii bisericesci de „Canunu“, legea civilă. Legea eclesiastică, care se bazează pe Coran și pe alte scrieri bisericesci, se se aplică numai la Mahomedani și la acosta numai, candu se tractă despre lucruri, ce cadu în viața religioasă a lor, precumu sunt căsătoria, divorțulu, imparțială, și toate cate se referesc la institutele publice ale cultului mohamedanu, cumu sunt spitalele, casele șeracilor și toate institutele cate se sustinu din banii bisericilor și reuniunilor filantropice mohamedane. În toate celelalte referințe de natură civilă și criminală se se judece și Mahomedanii după legea civilă (Canunu), er' nemahomedanii în toate afacerile lor se se judece numai după legea civilă. Pentru că se aratam, ce importanță mare are o astfel de dispoziție, ne permitem a cită o întemplant în sine neînsemnată, ce a avutu locu în decursulu campaniei noastre de ocupație din Bosnia. Atunci se dicea în timpul, catu au domnită insurgenții, ca în viitoriu în acelea două provincii va domni numai „Sieriaculu“ legea bisericescă. Acosta nu însemnă nici mai multu nici mai puțin, decatu ca nemahomedanii numai aveau nici unu dreptu. Introducerea unei legi civile, neconfesionale, însemnă atata catu îndreptărea nemahomedanilor.

Acosta separație a drepturilor eclesiastice de cele civile nu va întârzi de a influența asupra „Ulemalelor“,

a celor corporatiuni, care au a veghi asupra legii religioase-civile până acuma nedespărțite. „Ulemalele“, carturarii mahomedani se se împart de aci încolo în două clase, unii se se ocupe puru și simplu cu funcțiunile religioase și rituale, cu serviciulu devin, cu predica, cu interpretațiunea Coranului, cumu sunt Imamii, Catibii și Sieicii, era alții se fia legisti și judecatori, cumu sunt: Muftii (procurorii), Cadii (judecatorii), Malahii (judecatorii superiori) în fruntea Sieic-ului-islam, autoritatea cea mai supremă judecătorească. Ulema bisericescă, Imamulu și Sieic-ului-islam se se ocupe d'erspărțirea numai cu legea bisericescă și cu afacerile ei; legistii Canunului (legei civile) se formează basă pentru magistratura civilă în provinciile asiatice și mai tardiu și în cele europene ale Turciei. Spre a produce magistrați demni și calificați, se ceru două lucruri: se li se plătescă regulat unu salariu corespunzător și în gradele mai înalte funcțiunile se fia pe viață. La tribunalele centrale și la curțile de apel se se aplică cate unu european, că asessoru, care se fia bine adaptat atatu în legile turcesce, catu și în legile patriei sale, și orice sentință se depinde de la aprobatiunea lui, până candu magistratii și legistii indigeni cu timpul și prin lungă practică voru pôte deveni cu totulu independenți. Principiile fundamentale, juridice și de dreptu ar' fi d'erspărțirea dreptului religios de celu civil; ficsarea și acomodarea celor în vigoare; aplicarea elementului autohtonu; nici o reformă pseudo-europeană; nici o domnia fictivă străină și stricaciōsă. Restrângerea elementului străin apusenu este foarte necesară. Aceleași principii se se realizeze și în sferă administratiunii provinciale. Guvernatorii provinciali se se numeșca celu puțin pe 5 ani nu că până aci: „până la alta renouăre“. Se se ficseze salariile funcționarilor și se se introducă onestitate în domnia cea coruptă asiatică a pașahilor. Se se formeze unu corp localu militaru că militia și că militia.

Forțe tare se accentuează asistenta Angliei în efectuarea reformelor administrative financiare, cari culmină mai cu seamă într-o sistemă de contribuție fonciară și într-o sistemă de a face robote, desființându-se sistemă de a arenda dijmele și de a introduce o taksă de pe diece ani. Perceptori englezi se privegheze în fiecare provincie punerea în lucrare a noii sisteme, „ca-ci este bine a ave grija de cisterna, d'erspărțirea mai bine este a îngriji de isvorulu, din care se imple cisterna.“ Se propune o nouă instanță supremă, care se aiba a controla totu imperiul otoman și a se consulta asupra tuturor cauzelor imperiului. Se se delatureze prin urmare toate experimentele parlamentare în Turcia.

În loculu parlamentului se va institui unu Senatu permanent administrativu, a caruia membri și va numi sultanulu pe viață din funcțarii înalți, cari au servitu celu puțin 10 ani în fruntea unei administratiuni provinciale. Acestui senatu se voru aserter toate reformele administrative ale guvernului, pe care le pôte modifica, d'erspărțirea nici decatu respinge de totu. Din contra nu se potu respinge se ignoră nici concluziunile unanime ale senatului. Mai departe se compete și inițiativă și dreptulu de a face propuneri cu respectu la măsurile reformative de stat. Din contra cestiunile de pace și de război, tractatele esterne și alte acte politice ale imperiului se se propun numai spre asi dă parerea asupra lor. În privința bugetului statului se compete controlă absolută și nici unu împrumut internu se se esterne nu se pôte face fără învoirea lui. Toate jalbele în contra administratiunii guvernatorilor provinciali se se resolvă din partea lui. Fiecare senatoru are cate-o provincie sub scutul seu. În urma în cazuri extraordinare, cari atingu imperiulu, va ave acestu senatu dreptulu de a scrie, fora de a mai întrebă pe divan, în fiecare provincie alegerea a doi delegați ai poporului și de a forma în modulu acestă o adunare națională, care va ține celu puțin trei luni de zile.

Aceste sunt reformele, cari dorescu medicii englezi ai imperiului otoman se le introducă spre a dă acestui organismu învechit o putere nouă. Multe minuni se întemplantă în lumea acosta, ar' trebui se se întemplantă și cu imperiul otoman o minune neașteptată, că se 'si vina de nou în fire.

Din dietă Ungariei.

(Unu intermezzo cu ocaziunea dezbaterii proiectului de adresă.)

Blasius Orbán, pronunțându-se pentru proiectulu de adresă alu lui Verhovay, vine a vorbi și despre afacerea corupțiilor la alegerile din Transilvania și observă, ca corupțiunile nu s'au facutu numai cu bani, ci și cu alte mijloace, promițându-le adecă posturi pe la tribunale. Nu dice, ca candidații ar' fi facutu astfelu de lucru, ci funcționarii și cortesii lor. Ce se atinge de banii, ce s'au tramis în Transilvania, despre cari a mai vorbitu oratorulu mai deunadi într-o ședință (Auditi, auditi!) cauta se observe, ca în Transilvania omeni și cunosc foarte bine giurstarile lor pecuniare. Deca pasiesce unu angajat sarantocu pensionat că candidatu și calatorindu prin cerculu seu de alegere, imparte

pe acolo cate 6 până la 7000 florini, acosta faptă arată, ca elu s'au adaptat din fondulu de dispoziție. Ce se atinge de tramitare de bani speciaiu la Ciana, 'lu prinde mirarea, cumu de nega post-maestru din Ciana, Ladislau Tisza, cu atata indignație. Cumu se vede, șeful poștei nu e în curentu cu lucrurile, ce se petrecu pe la poșta. Din cauză acosta însira oratoriulu mai multe expediții de bani, cari s'au facutu în luna lui Iunie a. c. din Ciana la Gy.-Szt.-Király, Deva s. a. către diferite persoane. Sumele, pe cari le însira oratorulu, facu totu 6000 de florini. Elu ar' pôte continua listă (auditi, auditi!), d'erspărțirea ca datele produse sunt de ajuns spre a demonstra, că cu ocaziunea alegerilor s'au tramis din Ciana, o pusta simplă, sume mari și ca în privința acosta este bine informatu. (Miscare în dreptă.) Totodată adăuge, ca atunci, candu a disu, ca banii iau tramis Moritz Pál. n'a fostu bine informatu. De atunci a aflatu, ca trebă acosta o a îngrijit alte mâni mai înalte și mai dibace. (Haritate) Circulă faimă, ca acesta ar' fi cauză, de încă nu s'au pus sub coperisul edificiulu opere. Elu din parte nu da acestor faimă nici unu credințu; și că se pua capatu acestor faimă cere de la guvern, că acela se tramita o comisiune, care se cerceteze fondulu pentru zidirea opere.

Ladislau Tisza: Ex-baronulu Orbán (șgometu în stengă) a disu, ca elu nu asi stă în curentu cu lucrurile ce se petrecu pe la poșta din Ciana unde sunt șefu. După cumu se pare dlui nu p're e în curentu cu agendele unu deputat, ca ar' trebui se se știe, ca că de 6 ani încă postulu unu șefu de poșta nu e compatibilu cu postulu unu ablegat. În adeveru elu de 6 ani numai am nimicu de a face cu oficiatul postulu din Ciana. Ce se atinge de opera, dice L. Tisza, ca chiaru împregiurarea, ca Orbán cere o cercetare, arată, ca densulu nu știe, de unde se trage fondulu pentru zidirea opere. Prin urmare acosta afirmație e atatu de nefundată, că și calata. Oratorulu sustine, că și mai înainte, ca afirmațiunea aceea, ca în Ciana ar' fi trecut prin mâinile sale sute de mii de florini, este o calumnie. (Aplauze în dreptă.) — —

Spesele ocupației.

În fine au ajuns și delegațiunile la acelu punctu, că se 'si face detoria, votandu sumele, ce i le cere guvernulu, pentru că se pôte duce la unu sfersitu gloriosu acțiunea începută. „Pester Lloyd“ ne împartășește, ca guvernulu s'a decisu a presentă proiectele privitoare la cheltuielile ocupației. Despre cuprinsulu acestor proiecte afla ca pentru anul acesta 1878 se recer cu totulu 101.720,200 fl. și ca prin urmare, afara de creditulu de 60.000,000 deja votat mai sunt încă a se votă în formă unu creditu suplemenariu 41.720,200 fl. Pentru anul 1879 sunt preliminați că cheltuieli extraordinare pentru armată de ocupație și pentru rezervă din Slavonia 33.560,000 florini. În sumă acosta nu se cuprind spesele pentru administrațiunea tierilor ocupate nici investițiunile, pentru cari încă nu s'a preliminaru nici o sumă. Proiectulu între altele mai presupune, ca ocupațiunea Bosniei și a Herzegovinei nu va recere pentru exercitiulu anului 1880 nici o cheltuielă extraordinară. „P. L.“ nu se pôte esplică acosta și nu pôte ști de unde se se mai ia banii trebuinciosi pentru administrațiunea tierilor ocupate.

Tabloulu creditelor de mobilizare preliminate ne arată, ca mobilizarea unei diviziuni de inf. în Dalmatia, unei diviziuni în Slavonia, înmultirea statului trupelor din Transilvania, lucrările de fortificare în Dalmatia, Transilvania și Galitia, și în fine mobilizarea altor două diviziuni, concentrarea corpulu de armată 13 și înmultirea statului trupelor de la Savă, a costat de la 15 Iunie până la 5 Iuliu 35.220,200 fl. Mobilizarea diviziunii 36 și a celorlalte șese diviziuni, apoi mobilizarea unei brigade și a unei jumătate de brigadă de honved, a costat de la 6 până la 20 Augustu 46.500,000 fl. Acestu creditu de 46 mil. se împarte așa: solda în bani 4.043,411 fl. Aproximare în naturalii și menagiulu: 21.428,867 fl. Cumperare de cai 5.206,221 fl., pentru arme 1.804,135 fl., trenu 224,730 fl., lucrările corpulu de geniu, zidiri și comunicațiune 346.000 fl. Montura, armatura, pațuri 7.673,883 fl., corpulu sanitaru 1.597,904 fl. spese generale 4.174,849 fl. — Aceste cifre ne dau o icōnă, despre spesele ce le-au adus deja și voru trebui se le mai aducă poporele monarhiei pentru sustinerea prestigiulu monarhiei în Oriente.

Lig'a greco-latina.

Ilustrulu si veneratulu filo-romanu Vegezzi Ruscall'a adreséza catra directorele „Vocei d'Itali'a“ urmatórea scrisóre, care contine nesce vederi generale fórté intinse asupra ligei greco-latine:

Torino, 11 Nov. 1878.

Scumpulu meu domnule Croce! Nu potu lauda in destulu decisiunea luata de dv., de a ve stabili in Bucuresci si de a dá la lumina, in cele doue limbi surori, italiana si romana, diariulu „Voce d'Itali'a“, care redigiatu de dvóstra, publicistu euoscutu si distinsu, nu póte lipsi de a ajunge la scopulu fórté inaltu de a cimentá uniunea intre Itali'a si fiii sei dela Dunare. In acelasiu timpú dvóstra cautati se infratiti pe latinii si pe grecii din Oriente, propagandu necesitatea unei lige între aceste doue popóre, ceea-ce eu insumi am propusu pe la finele anului 1847.

In acésta privintia sunt veselu de a poté observá, ca o mare societate, ce se va constitui, avendu resiedinti'a s'a la Parisu, are dreptu scopu de a creá o opiniune publica favorabila acestei lige. Proiectulu va gasi propunatori in parlamente, cari voru engagiá cabinetele respective se-lu efectueze, astfelu cumu nici unu comitetu, ori-catu de numerosu ar' fi elu, n'ar' poté se-o facea. Ceea ce aderentii la unu astfelu de comitetu trebuie se facea, este se obtiena cá celu mai mare numeru possibile de natiuni se proclame utilitatea si indispensabilitatea in Europ'a a apararii independintiei si integritatii nationale si-a liberului comerciú pe Marea mediterana si pe Marea négra.

Instituindu-se comitete numai la natiunile grece si latine, ele voru trebui se organizeze comitie in fiecare cetate din statulu respectivu, pentru a face se petruna bine in mintea tuturor, ca, déca natiunile iatine si grece nu se asociazá la scopulu comunu de aparare si de protectiune a intereselor respective, panslavisumu si germanismulu voru fini prin a se face stapani de pe totu globulu.

Déca lig'a propusa de mine va prinde radecina, ea ar' fi mai utila, decatu aceea, ce se crede, ca trebuie intinsa prin statele spaniole, in Brasili'a si Americ'a. Atunci gintile latina si greca voru poté reluá postulu inaltiatu, ce aveau in lume in timpii cei vechi.

Salutu pe amici si remanu cu totulu alu d-v.

Vegezzi Ruscalla,
cetatanu italianu si romanu

„Tel.“

Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a 19-a. (Continuare). Dep. Boiu desbatendu cestiunea in meritu dice, ca congressulu se astérna actele in privintia acesta sínódeloru eparchiali, cari se se pronuntie categoricu, precumu si consistoriulu metropolitanu si sinodulu episcopescu, si consistoriulu metropolitanu se aduca in aceste doue cestiuni unu proiectu la congressulu viitoriu. Ep. Metianu dice, ca nu a potutu studiá bine motivele lui Puscariu si ale consógiiloru sei si nu ar' dorí, cá se se instituiesca archiereulu titulariu fara de nici o reserva, cá nu emva se servesca celorlalte diecese de casu de precedintia, déca mitrop. se invoiesce la acésta elu n'are nimica in contra pentru casulu acesta concretu si pentru astadata. Densulu combate motivele Archidiecesaniloru pentru vicariu-archiereu, dicédu, ca prin unu atare postu s'ar' face imposibila infintierea celor doue eparchii. — Dep. Hodosiu dice, ca congressulu decidendu in principiu, se se infintieze doue episcopii nu, 'si léga nici decatu manile, ca consistoriulu metropolitanu póte aduce unu proiectu, pe care congressulu póte se-lu primésca, séu se-lu respinga. Catu pentru vicariulu-archiereu elu afla cererea justa si o partinesce cu atata mai vertosu, ca oposantii n'au documentatu, ca ea ar' fi in contra canóneloru. — Dep. Rotariu dice, ca congressulu se se pronuntie in principiu, ca este de lipsa, cá se se mai infintieze inca doue diecese, ca numai atunci se va poté face o arondare corespundietóre. Catu pentru subsistinti'a episcopulu nu-lu dóre tare capulu, ca poporulu in 3 ani va face cele de lipsa. In contr'a lui Trombitasiu reflectéza, ca eparchiile sunt necesare, ca acelea voru deveni centre de cultura, era lui Boiu 'i respunde, ca acésta cestiune a fostu desbatuta prin sinode si acelea s'au invoitu in principiu. Catu pentru vicariu-episcopu densulu privește pretensiunea Archidiecesaniloru de cea mai justa si o afla motivata din tóte punctele de vedere. — Dep. Popoviciu Deseanu, aratandu cu

argumente plausibile, ca romanii n'au in impregiurările actuale asia mare lipsa de episcopi, ci au lipsa de scoli bune in prim'a linia, si apoi de scoli se ingrijimu, ca numai acelea ne voru mantui. Ce se atinge de cestiunile subversante densulu propune se se amane. — Dep. Gaetanu dice, ca despre necesitatea a doue episcopii numai póte fi vorba, ca atatu metrop. Siagun'a, catu si congresele anteriore au recunoscutu lips'a lor.

Catu pentru vicariu-ep. acela e de lipsa, si pentru dotatiunea acelu are a se ingriji Archidieces'a. Ce se atinge de sfasierea Archidiecesei densulu protestéza in contra unui atare actu si se va lupta cu toti consocii lui contra lui. — Dep. A. Popoviciu combate infintierea de episcopii noue, dicédu, ca Banatianii numai din ambitiune voru se se desparta de eparchi'a Aradului. — Lengeru pledéza pentru infintierea a doue eparchii dicédu, ca prin acelea s'ar' formá doue centre de cultura si ca pe langa episcopii se aduna barbati luminati. Biserica si scóla, poporulu si preotulu la noi pana acuma au mersu umeru la umeru si pe viitoriu se fia totu asia. Detorinti'a nostra nu este numai se ingrijimu se nu perimu, ci se ne inaltiamu in cultura totu mai tare.

Episcopulu Popasu vorbindu la cestiunea episcopiloru ce se voru infintia dice, candu s'ar' realisá acésta idea este aplecatu a se aneasca cu eparchi'a s'a la Timisióra, dér' totusi propune se se amane lucrulu. — Dep. Marienescu vorbesce pentru infintierea eparchieloru si nu vede nici o pedeca, care nu s'ar' poté usioru delaturá atatu cele statutare, catu si cele materiale. — Cav. Puscariu reflectéza ep. Metianu, ca Archidiecesanii nu ceru unu ad latu alu metropolitulu, ci ceru unu archiereu, care se póta representá Archidieces'a in casu, candu scaunulu archiepiscopescu este vacantu, in sinodulu episcopescu, in consistoriulu metropolitanu. Mai aduce si alte motive pentru vicariu archiereu. Trombitasiu declara, ca densulu nu s'au indoitu nici odata, ca preotimea nóstra a contribuitu la inaintarea culturei. Dér' cauta se o spuna verde, ca cheituielile, ce le voru face episcopiile, nu voru aduce acele róde, care ar' aduce acei bani, candu s'ar' intrebuintia pentru cultur'a poporulu. Apoi inmultirea eparchieloru sta in flagranta contradicere cu principiile aplicate in orgunismele nóstre inferiori, in cari s'au adoptatu principiulu reducerii. De altu cumu este pentru amanare. — Dep. Babesiu vorbesce fórté cu focu si pe largu pentru pareroa maioritatii, dicédu, ca prin propunerea lui Boiu cestiunile acestea fórté importante s'ar' amaná cine scie pana candu. — Boiu mai luandu odata cuventulu, 'si apera parerea s'a. — Metropolitanu-pres. declara, ca densulu, cá presiedinte alu consistoriulu metrop. pe bas'a propunerei lui Boiu n'ar' poté face mai multu, decatu au facutu congresele anteriore, de aceea roga pe congressu, se aduca nesce concluse mai precise, se puna lucrulu pe o basa mai sigura si se dica, ca lucrarile au se se facea pentru dóue eparchii nóue. —

Se pune la votu propunerea lui Boiu si Puscariu si a lui Boiu cade cu 26 voturi contra 32. Presidiulu enuncia propunerea maioritatii primita.

Regulamentu

pentru parochie in provinci'a metropolitana a bisericei ortodoxe romane din Ungari'a si Transilvani'a.

(Urmare.)

§. 11. Parochie vacante, cari din caus'a vre'unei pedeci nedelaturavere in scurtu timpú nu s'ar' poté intregi definitivu, se voru administrá in modu provisoriu prin administratori instituiti prin consistoriulu eparchialu dupa ascultarea concernintelu protopresbiteriu.

§. 12. Diaconi se potu institui la biserici parochiale numai in conditiuni, déca li-se asigura unu venitu la orasie celu puçinu de 600 fl. si la sate celu puçinu de 400 fl. la anu. Dela diaconi se recere calificatiunea de preoti.

§. 13. La venitele sistemisate se numera:

- salariulu in numerariu, ce se da unui preotu pe fiecare anu;
- folosirea casei, curtei si a gradinei parochiale, precumu si a portiunei canonice séu sesiunei parochiale, computandu-se tóte in bani dupa calcululu de midiolocu alu celoru cinci ani din urma;
- venitulu stolaru dela botezuri, cununii si inmortentari, computandu-se totu dupa calcululu de midiolocu alu celoru cinci ani din urma;
- emolumentele in naturale, precumu cerealie, lemne, sare si alte daruri, ce s'au indatinatu a se face preotulu la anumite ocaziuni, computate ér' dupa calcululu de midiolocu alu celoru cinci ani din urma; si
- alte prestatiuni sigure, ce se facu preotulu din

partea poporulu, computandu-se asemenea dupa calcululu de midiolocu alu celoru cinci ani din urma.

Tóte celelalte venituri preotiesci se privescu, cá accidentie nesigure, si nu se computa in venitul sistemisatu. Inse si veniturile accidentali sunt a se constatá si de a se regulá dupa impregiurari in fiecare parochia prin consistoriele eparchiali.

Consistoriele eparchiali sunt indatorate a priveghia, cá veniturile preotiesci sistemisate nici intr'unu chipu se nu se impucineze, din contra se se marésca dupa impregiurari in tóte parochie si se se folosésca regulatu.

§. 14. Cu privire la veniturile preotiesci sistemisate, parochie se impartu in urmatóriele trei clase.

a) parochi'a cu venitu sistemisatu celu puçinu de 800 fl. la anu, pentru preotu, este de clas'a antai'a.

b) parochi'a cu venitu sistemisatu celu puçinu de 600 fl. la anu, pentru preotu, este de clas'a a dou'a;

c) parochi'a cu venitu sistemisatu celu puçinu de 400 fl. la anu pentru unu preotu este de clas'a a trei'a.

§. 15. Dreptu de a concurge au:

a) la parochi'a de I clasa acei clerici, cari pe lenga o pregatire cu succesu bunu de 8 clase gimnasiali séu reali au terminatu studiile teologice in vre-nuulu din institutete din metropoli'a nóstra, au sustienutu cu distinsu succesu rigurosulu esamenu de calificatiune la careva consistoriu diecesanu;

b) la parochi'a de a dou'a clasa acei'a, cari dupa absolvirea de celu puçinu 4 clase gimnasiali séu reali, si dupa terminarea sciintieloru teologice in vreunulu din institutete dieceseloru nóstre au sustienutu esamenulu de calificatiune cu succesu bunu;

c) la parochi'a de a III clasa toti teologii absoluti, cari au sustienutu esamenulu de calificatiune.

Dintre concurentii la tóte clasele voru fi preferiti intre cei de calificatiune egala, concurentii, cari au facutu si doi ani de pracsá in cancelari'a consistoriala séu lenga cutare protopresbiteru, ori cá invetiatoriu.

Pentru preotii eminaminte binemeritati pe tereuulu bisericescu culturalu, anume pentru cei-ce in decursu de mai multi ani in servitiu, prin facticulu lorú zelú crestinescu si factic'a lorú capacitate intelectuale si morala au doveditu in modu recunoscuta de consistoriu o chiamare straordinara, lips'a de clase gimnasiali séu reali, nu póte formá pedeca intru inaintarea, respective alegerea lorú la parochii de clasa mai inalta.

§. 16. In concurse, ce se voru publicá pentru ocuparea vre-unui postu, are se se insemne acuratu venitul sistemisatu ce e impreunatu cu acelu postu, si pe lenga acelu si celelalte emolumente, ce se potu constatá si numai aprocsimativu, apoi clas'a, la care apartiene parochi'a.

Concursele trebuie se se publice in organulu de publicitate alu respectivei eparchie, punendu-se unu terminu de celu puçinu 30 zile. Terminulu concursulu se computa dela prim'a publicare in organulu de publicitate. Suplicel de concursu intrate mai tardiu nu se potu luá in considerare.

Concursele pentru intregirea parochieloru le compune, si le publica comitetulu parochialu, in urm'a avutei cointielegeri cu protopresbiteriulu concerninte. In casu de neintielegere intre comitetu si protopresbiteriu, concursele se substernu consistoriulu spre decidere.

§. 17. Suplicel de concursu, instruite conformu prescripteloru statutulu organicu §. 13, sunt de a se inaintá la protopresbiteriulu concerninte, carele dupa improcolare le petrece intr'o lista cu urmatóriele rubrici; numerulu curentu, dat'a presentarei, numele, caracterulu si locuinti'a concurentelú, studiile concurentelú, serviciulu lui prestatu eventualminte cá invetiatoriu ori cá preotu, numerulu acuseloru la petitiunea de concursu, reflexiv.

Dupa list'a acést'a se combina conformu §. 13 si 23 din statutulu organicu list'a candidatiloru in siedinti'a comitetulu parochialu. In list'a acést'a inse concurentii nu se petrecu dupa ordinea presentarei supliceloru, ci dupa calificatiunea prescria, nu potu fi indusi in acésta lista.

List'a de candidatiune, subscrisa de protopresbiteriu si comitetulu parochialu, se presentéza sinodulu parochialu electivu impreuna cu protocolulu siedintei comitetulu.

In lips'a de concurenti calificati alegerea se amana, facédu-se din siedinti'a comitetulu aretare la consistoriulu eparchialu, carele va luá decisiunile ulterioére necesarie.

§. 18. Dela publicarea concursulu si pana inclusive 8 zile inainte de sinodulu electoralu concurentii la prealabil'a in-cunosciintiare a protopresbiteriulu potu se se infacisizeze inaintea alegatoriloru pentru a cantá respective a celebrá si cuventá.

Este inse strinsu opritu concurentiloru a infuintia in persóna seu prin altii cu ori-ce midiolóce coruptória asup'r'a alegatoriloru. Constatandu-se o astfelu de infuintiare, respectivulu concurentu chiaru, si de ar' deveni alesu pe lenga aceea, ca i-nimicesce alegerea, nu are dreptu se mai concure la acea parochia, ér' la casu de repetire se eschide pentru totudéuna a mai concurge la vre-o parochia din provinci'a metropolitana.

(Va urm.)

Statistic'a Bucuresciloru.

La 3 Octobru 1877, consiliulu comunalu din Bucuresci, in urm'a propunerii dlui I. Procopiu Dumitrescu, locotitoru de primariu, otari cá se se faca indata recensamentulu orasiului Bucuresci. Acestu recensamentu s'a inceputu la 1 Novembri si a urmatu pana la 18. Intreruptu atunci din caus'a facerei listeloru electorale, fu reinceputu la 1 Ianuaru si urmatu neinteruptu pana la 15 Aprilu 1878. Lucrarea servitiului de constatare terminata, s'a procedatu la despoiarea dateloru culese de cele 80,000 buletine distribuite de primaria. Aceste date forméza astadi unu pretiosu volumu impartitu in trei sectiuni: 1 Topografi'a; 2. Edificiele; 3 Poporatiunea. Din acestu volumu resumamu cele urmatóre:

Orasiulu Bucuresci este situatu intre gradele geografice 21° 23' 54" de longitudine, dupa meridianulu Parisului si 44° 25' 30" latitudine. Suprafaci'a totala a orasiului este aprópe de 30 kil. patrati, astfeliu impartita: Edificie si curti sterpe 4.236,000 m. p. Gradine 360,692 m. p. Sadiri cu pometuri 4.129,270 m. p. Teramuri pentru legumi 3.001,522 m. p. Teramuri cu sadiri vii 12.118,122 m. p. Strade si pietie publice 2.515,830 m. p. Teramuri riverane 2.892,213 m. p. Orasiulu este strabatutu aprópe prin midiulocu de riulu Dambovit'a, a caruia lungime in orasiu este de 7 kil. Punctulu celu mai josu din orasiu este la 81 metri de asupra nivelulu Marei-Negre. Clim'a orasiului variéza intre + 37,7 si - 21,3. Pressiunea atmosferica variéza intre 772,80 si 739,25.

Numerulu totalu alu proprietatiloru este de 11,037 astfeliu impartite: Col. Rosiu 1430. Col. Galbenn 4857. Col. Verde 5178. Col. Albastru 3891. Col. Negru 5681. — Numerulu totalu alu edificieloru este de 20,323, astfeliu impartite: Col. Rosiu 1369. Col. Galbennu 4656. Col. Verde 5026. Col. Albastru 3759. Col. Negru 5513. — Numerulu totalu alu poporatiunii este de 177,646, astfeliu impartita: Col. Rosiu 22,604. Col. Galbennu 39,844. Col. Verde 45,577. Col. Albastru 28,315. Colórea Negru 41,306. Pe fiacare 1000 metri patrati, colórea de Rosiu are 14 locuitori, colórea de Galbennu 9, colórea de Verde 7, colórea de Albastru 3 si colórea de Negru 7. Adeca unulu peste altulu, orasiulu Bucuresci numera 8 locuitori pentru fiacare 1000 metri patrati.

In Bucuresci sunt 19,642 case de locuitori, 3 case speciale de banca, 26 oteluri mari, 8 oteluri mici, 4 bai si cismele, 12 florarii si ghietiarii, 61 crame de vii, 140 maghernitie, 12 bordeie de pamentu, 708 locuri virane, 2 palate princiare, 1 teatru, 2 hale, 2 manegiuri si circuri, 8 locale de cancelarii superioare, 1 otelu pentru moneta, 9 spitale, 1 stabilimentu pentru apa, 1 asilu pentru orfani, 1 abatoriu, 5 gare si statiuni de cali ferate, 11 casarme, 1 stabilimentu de artileria, 1 fonderia, 2 deposite de iérba de pusca, 1 pirotechnia, 6 gradine publice, 103 biserici ortodoxe, 1 bulgara, 4 catolice, 1 luterana, 1 calvina, 1 armenésca si 13 templuri israelite, 7 scóle romane si pensionate, 1 academia, 1 scóla militara, 3 cimitire ortodoxe, 2 israelite etc.

(„Romanulu.“)

Literariu.

(„Albin'a Carpatiloru.“) Ne amu bucuratu, candu amu vediutu reaparandu acést'a fóié, care luase unu inceputu atatu de imbucuratori. Ar' fi fostu unu semnu reu pentru mersulu desvoltarei nóstre literarie-nationale, déca nu s'ar' fi aflatu nimenea, care se inlocuésca pe redactorele ei regretatu I. A. Lapedatu. Cei doi numeri, cari au aparutu de curéndu sub redactiunea fostulu colaboratoru alu lui Lapedatu, a d-lui Iosifu Popescu, dovedescu, ca acést'a este unu demnu urmasiu alu celui d'antaiu. Nr. 1 contine urmatóriu teextu: „O excursiune in infinitu“, novela de Iosifu Popescu. — „Mariór'a“, poesia de D. Bolintineanu. — „Jocurile publice la greci si romani“ de Iosifu Popescu. — „Armonia coloriloru de *.*“. — „Mitologi'a daco-romana“: Balaurii, de S. Fl. Marianu. — Higien'a: Intarirea trupului. — „Unu siefu de insurgenti“. — „La intrarea triumfala a trupeloru in capital'a Romaniei“, poesia. — Varietati: Statistica, Moda, Notitie economice, Bibliografia. — Ilustratiuni: Femei romane mergéndu la térgu. — Luptele cu tauri la Romanii antici. — Hagi Loja. — Nr. 2 contine: Continuarea novelei de susu. — Armatei romane, poesia de S. I. Bădescu. — Ju-

venal Vegezzl Ruscalla de Nic. Densusianu. — Mitologi'a daco-romana: Balaurii (fine). — Higien'a: Intarirea trupului (fine). — „Vinulu“ de Iosifu Popescu. — Conventiune: La ce vârsta se se casatorésca omulu? — Iosifu br. de Filipovici. — „Poetu“, poesia de Nic. Baboeanu. „Cucón'a Nastasi'a“ (tipu de Bucuresci) de Nic. Baboeanu. — Varietati. — Ilustratiuni: Juvenál Vegezzi Ruscalla. — Iosifu br. de Filipovici, primindu o deputatiune de Begi bosniaci. — Momente de distractiune.

Calindariulu bunului economu pe anulu 1879 intocmitu de D. Comsia si Eugenu Brote, care se publica acumu in anulu III in Sibiu, cuprinde la inceputu amendóne calindarele iulianu si gregorianu, zodiile si lungimea dilei, apoi Cronologia; pascali'a pe anulu 1879; Anotimpurile; sistemulu planetariu alu sórelui; cele 12 zodii; intunecimi; serbatorile si alte dile schimbatóre; regentulu anului 1879; genealogi'a, care tractéza pe lenga famili'a domnitóre in Austro-Ungari'a, inca despre capeteniile a 13 state europene; Conspectulu in siru alfabeticu, alu térguriloru din Ardealu, Ungari'a, Romani'a si din Bucovina. — Povestea lui Harapu Albu fórte interesanta si instructiva. Interesanta mai alesu pentru numele proprii mitologice cumu sunt: Gerila, Tlamandila, Setila, Lungila, Pasarila, Ochila. — Poesii: Canteculu ginteii latine; Sergentulu; Problemulu deslegatu; Dragostea; Feciorulu fermecat; Lacramióre; Cantece populare. — Economi'a campulu tractéza pe 6 foi despre: ósele cá materialu pretiosu la ingrasiarea pamentului; urdicile; intrebuintiarea cartofiloru degerati; stirpirea muschiului; cu ce si cumu ar' trebui unse osiile careloru; unelte de sapatu; nimicirea taciunelui in gráu; catu se sémena pe 1 hectaru; timpulu incoltirei si vegetatiunii la diversele plante agricole; tabela despre masinele agricole mai insemnate; din care materialu eatu vinarsu se estrage; greutatea fructeloru si a sementieloru mai indatinate. — Economi'a viteloru: taurulu de prasila; boii de munca; conservarea untului; masinile de taiatu nutretiu; cuantitaten diferiteloru nutretiu in comparare cu lucrulu si productiunea viteloru; portuini de nutretiu pentru vite; catu timpu póta animalele agricole? remediu preservativu contr'a musceloru la cai. — Pomaritul: Semicopularea; ciontarea crangiloru; plantarea pomiloru; loculu de iernatu pómele. — Vieritul: Viti'a Risling; reumplerea butiloru. — Floraritul. Udatulu floriloru de odaia peste erna; catalogulu floriloru mai indatinate. — Posta: de epistole si de pachete, corespondinti'a telegrafica. — Timbre: reportulu intre mesurile nóue si vechi. — Dicale: Literatur'a romana agricola cu 12 gravuri.

Acést'a e conspectulu materialulu, ce contine acestu calindariu. Elu e destulu de bogatu si interesantu pentru ori-ce economu romanu. Materiile sunt bine tractate intr'o limba usióra si fluanta, asia, ca o póte intelege totu omulu, care póte ceti. Recomendamu tuturoru economiloru nostri romani acestu calindariu, cá unulu, din care voru poté trage cele mai multe folóse practice si 'si voru poté castigá mai multe cunoscintie, cari voru contribui la imbunatatirea starii loru materiale, déca acele invetiaturi le voru urmá intru tóte cu scumpetate.

Diverse.

(Nou comandante in Bosni'a.) Fói'a oficiala militara publica unu autografu alu Maiestatii Sale, prin care se stramuta gener. Philippovici dela postulu de comandantu alu armatei de ocupatiune la postulu de gener.-comandantu in Prag'a si in loculu lui se numesce gener. Wilhelm duce de Württemberg, comandantu generalu si siefu alu guvernulu in Bosni'a si Herzegovin'a. In numitul autografu 'i multiamesce monarchulu lui Philippovici cu cuvinte fórte maguítóre pentru meritele, ce si-a castigatu, restabilindu ordinea in acele provincii.

(Insemnatatea economica a Dobrogei pentru Transilvani'a.) „N. Fr. Presse“ dela 12 Novembri scrie urmatóriele: „Pe latura nord-ostica a Balcaniloru si de-a lungulu Dunarii dela Silistri'a pana la Tulcea se afla admirabile locuri de pasiune, cari inainte de ocupatiunea russa erau intrebuintiate mai cu séma de pastorii transilvaneni. Acesti pastori, cunoscuti sub numirea de „mocani“, in fie-care tótna emigrau cu dróia cu numerósele loru turme de oi, capre si cai din Transilvani'a, in Romani'a si Moldov'a, si trecéndu Dunarea pe la Giurgiu, Olteniti'a, Calarasi, Gur'a-Ialomitii, Brail'a si Galati, remaneau tóta érn'a in Dobrogea. Ei plateau pentru pasiune, afara de arendi la particulari si unu feliu de tasa numita „sarin'a para“ pentru fiecare turma. Pastorii transilvaneni in Dobrogea se bucurau de drepturile acordate prin tractate pentru cetatiani Austro-Ungari si erau sub jurisdictiunea consulatulu austro-ungaru din

Galati, findu scutiti de orice dari, pe care trebuiau se le platésca chrestinii indigeni din Dobrogea. Acestu pastoritu datéza din timpurile cele mai vechi si de aceea guvernulu austriacu n'a lipsitu de a incheiá o conventiune separata cu Inalt'a Pórta in acést'a privintia. In cate o érna, se afla in Dobrogea cate o jumetate milionu de oi din Transilvani'a si mai multe mii de cai si capre, ér' numerulu ciobaniloru asemenea se urcá dela trei pana la patru mii. „In timpulu ocupatiunii russesci, pastoritul Transilvaniloru in Dobrogea a incetatu cu deseversire. Acum inse, candu Dobrogea trece in posesiunea Romaniei, ar' fi timpulu, cá guvernulu austro-ungaru se se intielega cu guvernulu romanu, cá se acorde „mocaniloru din Transilvani'a“ favorile ce li se acordasera de guvernulu turcescu.“

(Commissiune permanenta) pentru afacerile Bosniei si Herzegovinei s'a numitu si se compune din cate unu delegatu alu celoru trei ministerii comune si din cate unu delegatu alu celoru doi ministri-presiedinti. Presidiulu 'lu ocupa in commissiune delegatulu ministeriului de esterne.

(Conductu de tortie cu finitu sangerosu.) In Lemberg au facutu studentii in 16 l. c. deputatulu Hauser, care a combatutu in senatu politic'a de ocupatiune, unu conductu de tortie, cu tóte ca politia l'a fostu opritu. Din caus'a acést'a s'a escatu o bataie formalá intre studentii si organele politiei, cari voieau se-i impedece. Vreo 400 de persóne civile, intre cari si femei si vreo 14 politici au fostu raniti. Multi studentii fura relegati dela universitate din caus'a acestei afaceri.

(Sciri din Romani'a.) „L'Orient“ afla, ca toti functionarii civili, insarcinati cu organizarea administratiunii in Dobrogea, au primitu ordinu a se aflá Mercuri séra in Braila. Amploiatii postali si telegrafici in numeru de vreo 20 se afla la Calarasi gat'a de a trece Dunarea. Din tóte preparativele ce se facu, e usioru a vedé, ca ocupatiunea Dobrogei e o cestiune nu de dile, ci de óre. — „Rom. Lib.“ afla, ca russii din tíera au luat tóte mesurile spre a se retrage peste Prutu. Casele, ce aveau inchiriate in capitala diferite loru autoritati militare, le predau proprietariloru. Oficieri si soldati pléca peste Prutu; corpulu sanitariu a trecut la Ruscicu, asia, ca dupa 10 ale lunei acesteia nici ca voru mai fi russi in Romani'a. — Duminec'a viitóre la 11 óre dim. se va celebrá la Metropolia unu „Te Deum“ pentru fericit'a scapare a regelui Italiei de atentatulu indreptatu in contra persónei sale la 5 ale lunei curente.

Cu pretiuri moderate si promptu.

Librari'a romana in Brasiovu;

IOANU CORNELIU TACITU.

Tóte cartile de scóla, toti autorii romani de aci si din Romani'a, se tramitu si in afara pe lenga remburse (Nachnahme).

Depositu generalu: Gramatica germana pentru clasele primarie (normali) de I. Dorc'a. — ABCdaru cu semne de V. Petri. — Religiunea chrestina de I. Popea. La vendiari in cantitati mari 10% rabatu.

„Calindariu pentru toti 1879“, ed. Bucuresci cu premiu (tablou fórte elegantu, representandu: „Romani'a libera“) 1 fl. plus porto; „Calindariu amasantu“ cu chipuri comice 75 cr.; „Amiculu poporului“, Calindariulu bunulu economu s. a.

Tablouri elegante: Batalia dela Plevn'a, Griviti'a etc. cu pretiuri mici.

Carticile: „Motii si Curcunii“ de I. Odobescu, „Ostasiulu romanu“ de V. Alecsandri, „Plevn'a“ de Sionu s. a.

Operele renumitiloru autori V. Alecsandri, Negruți, Bolintianu la olalta cu pretiulu de 50 franci, legate 65 franci; „Mihaiu Vitezulu“ de Balcescu s. a.

Mica biblioteca pentru copii in 5 serie, pretiuri bagatele. 3-3

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 22 Novembri st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.30	Oblig. rurali ungare .	73.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62.45	„ „ Banat-Timis .	78.75
Losurile din 1860 .	112.25	„ „ transilvane. —	—
Actiunilebanceinacion .	786.—	„ „ croato-slav .	74.75
„ instit. de creditu .	227.25	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni . . .	116.60	Galbini imperatésca .	5.57 1/2
		Napoleond'ori . . .	9.33 1/2
		Marci 100 imp. germ. .	57.80

Editoru: Iacovu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioane Gótt si fiu Henriu.